

Σπουδές Φύλου και Παιδική Λογοτεχνία

Ενότητα 4: Έντεχνα παραμύθια και γυναικείο φύλο

Διδάσκουσα: Κανατσούλη Μένη

Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

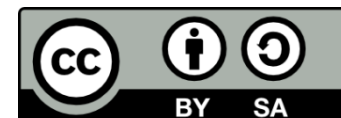

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΧΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τίτλος ενότητας: Έντεχνα παραμύθια και γυναικείο φύλο

Περιεχόμενα ενότητας

1. Έντεχνα παραμύθια.
2. Άσκηση.
3. Μικρές ιστορίες.
4. Anthony Browne και οι απόψεις του για τα φύλα.
5. Το ζήτημα της ταυτότητας του φύλου.

Σκοποί ενότητας

- Να γίνει η διάκριση ανάμεσα στο έντεχνο και στο λαϊκό παραμύθι.
- Να προσδιοριστεί ο τύπος γυναίκας που εμφανίζεται σε διαφορετικά έντεχνα παραμύθια.
- Να σκιαγραφηθούν οι γυναικείοι χαρακτήρες στο έργο του Anthony Browne.
- Να φανεί η διαφοροποίηση της ταυτότητας του φύλου μέσα στα σύγχρονα λογοτεχνικά κείμενα.

Έντεχνα παραμύθια (1)

Τι διαφοροποιεί το έντεχνο ή σύγχρονο παραμύθι από το λαϊκό, τουλάχιστον ως προς τις απεικονίσεις των δύο φύλων;

- Η απόδοση των λογοτεχνικών χαρακτήρων συμφωνεί περισσότερο με τις σύγχρονες εκδοχές για τους ρόλους και τις συμπεριφορές των φύλων.
- Αυτό βέβαια δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι γίνεται πάντα προς όφελος της λογοτεχνίας, ιδιαίτερα μάλιστα, όταν από πίσω υπάρχει, φανερά ή κρυφά, μια πρόθεση διδακτική.

Έντεχνα παραμύθια (2)

- Εικόνα 1.
Χ. Γιάντς (εικονογράφηση
Λ. Βόλφσγκρουμπερ): *Η
πριγκίπισσα και η κολοκύθα*
(μετάφραση Χ. Στρώνη),
Κάστωρ, Αθήνα 1999. [\[1\]](#)

Άσκηση

Περίληψη: Η ιστορία αναφέρεται σε έναν Πρίγκιπα που δεν ήθελε να παντρευτεί την γνωστή πριγκίπισσα με το μπιζέλι που ήταν τόσο ευαίσθητη και μυγιάγγιχτη με τα πάντα. Έτσι, για να την βρει έβγαλε μια ανακοίνωση ότι «ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΠΡΙΓΚΙΠΙΣΣΑ». Όμως για να μπορέσουν οι πριγκίπισσες να φτάσουν στο κάστρο έπρεπε να περάσουν την δοκιμασία να ανέβουν μια ανεμόσκαλα. Πολλές προσπάθησαν να πλησιάσουν τον Πρίγκιπα, όμως είτε παρατούσαν την προσπάθεια πριν καν καταφέρουν να μπουν στο παλάτι, είτε έφευγαν λόγω της άσχημης συμπεριφοράς του πρίγκιπα απέναντι τους. Ώσπου, μια νύχτα ξαφνικά εμφανίστηκε μια κοπέλα (δεν προσδιορίζεται αν είναι πράγματι πριγκίπισσα) που κατάφερε να περάσει τις δοκιμασίες που της έβαλε ο πρίγκιπας, δηλαδή να κοιμηθεί πάνω σε ένα στρώμα με μια μεγάλη στρογγυλή κολοκύθα από κάτω. Αυτή δεν δίστασε να εκφράσει την γνώμη της για την άσχημη συμπεριφορά και τον χαρακτήρα του πρίγκιπα. Ο πρίγκιπας εντυπωσιασμένος από τον χαρακτήρα της θέλησε να την παντρευτεί και άλλαξε την άσχημη συμπεριφορά του. Προσπάθησε να ικανοποιεί τις επιθυμίες της κοπέλας, οι οποίες παράλληλα όμως ευχαριστούσαν τον ίδιο. Όμως και η κοπέλα συγκινήθηκε από την τρυφερότητα του πρίγκιπα προς ένα πληγωμένο πουλάκι, αλλά και τη μουσική του ευαισθησία. Έτσι, αφού έβαψαν μαζί το κάστρο, ο πρίγκιπας ζήτησε να κρεμάσουν μια καινούργια πινακίδα έξω από το παλάτι του που έγραφε: «ΣΗΜΕΡΑ ΓΑΜΟΣ». Εκείνη την μέρα τους επισκέφτηκε, ακόμα και η γνωστή πριγκίπισσα με το μπιζέλι και ήταν μυγιάγγιχτη όπως πάντα. Όμως η Πριγκίπισσα με την κολοκύθα και ο άντρας της δεν σταμάτησαν να χορεύουν όλη νύχτα.

Μικρές ιστορίες (1)

Εικόνα 2. Ζ. Ασμπέ (κείμενο - εικονογράφηση), *Το μωρό λερώθηκε* (απόδοση Β. Τασιόπουλος), Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 1998. Σχολιάζονται τα στερεότυπα των φύλων αναφορικά με τα καθήκοντα της μητρότητας. [2]

Εικόνα 3. Α. Τιζόν – Τ. Ταίηλορ: *Το ταξίδι του Μπαρμπαμπαμπά*, Αργώ, Αθήνα (1η έκδοση 1970). Δείχνει την ανατροπή που αφορά τα στερεότυπα των φύλων. [3]

Μικρές ιστορίες (2)

Περίληψη: Η ιστορία αναφέρεται σε ένα κορίτσι που ήταν άψογη σε όλα, την Άψογη Ισαβέλα. Η Ισαβέλα ήταν πολύ καθαρή με τον εαυτό της και την γάτα της και πολύ τακτική με τα πράγματα της. Ήταν πάντοτε επιμελής με τις υποχρεώσεις της και άριστη μαθήτρια στο σχολείο. Ήταν υπάκουη όταν αρρώσταινε και είχε μεγάλη δεξιοτεχνία να φτιάχνει με τα κορδόνια της ωραίους φιόγκους. Στο φαγητό συμπεριφερόταν πάντοτε με ευγένεια και δεν φερόταν ποτέ ανάρμοστα όπως τα άλλα παιδιά. Μάλιστα, έδινε συμβουλές για τη σωστή και ευγενική συμπεριφορά. Για να επιβραβευθεί η τελειότητα της, ο Πρωθυπουργός της έδωσε ένα ειδικό μετάλλιο, χτίστηκε ένα άγαλμα προς τιμήν της στην πλατεία για να εμπνέει τους άλλους και εμφανίστηκε στην τηλεόραση για να επιδείξει το πόσο άψογη ήταν. Όμως..., ένας κροκόδειλος που ξέφυγε από τον ζωολογικό κήπο καταβρόχθισε την Άψογη Ισαβέλα. Μπορεί να ήταν το πιο τέλειο κορίτσι του κόσμου, αλλά όπως είπε και ο κροκόδειλος «έχω φάει και νοστιμότερους».

Εικόνα 4. Τ. Ρος: *Η άψογη Ισαβέλα* (μετάφραση Β. Χωρεάνθη), Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1991. [4]

Μικρές ιστορίες (3)

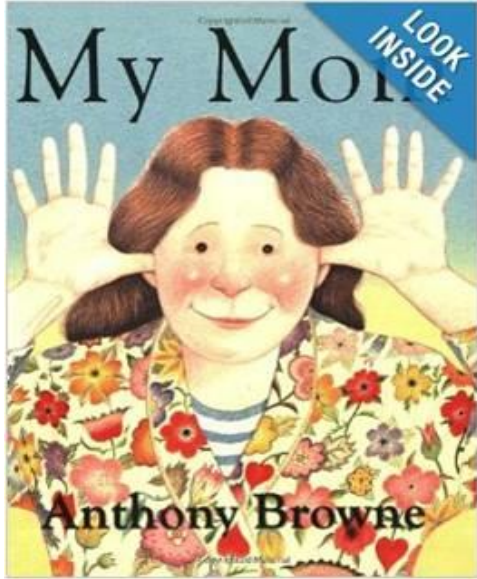
Τα καλά κορίτσια είναι εκέτη πλήξη...

Εικόνα 5. Ζ. Γουίλις (εικονογράφηση Τ. Ρος): *Θέλω να φύγω από την πόλη* (μετάφραση Μ. Κοντολέων), Άγκυρα, Αθήνα 2003. σ. 6. Σχολιάζεται ο ανατρεπτικός γυναικείος χαρακτήρας της ιστορίας. [5]

Περίληψη: Η ιστορία αναφέρεται σε ένα κορίτσι διαφορετικό από τα άλλα. Δεν θέλει να συμπεριφέρεται σαν κυρία όπως τα άλλα κορίτσια, αλλά να γυρνάει στις αλάνες ελεύθερη και να τραγουδάει, όπως οι καουμπόηδες. Δεν θέλει να χάνει το χρόνο της στο σχολείο με τα βιβλία, ούτε να κάνει δουλειές του σπιτιού. Θέλει να φοράει καπέλο, να ασχολείται με άλογα, φοράδες και τσομπανόσκυλα, να σαρώνει τα λιβάδια και να κοιμάται κάτω από το φεγγάρι, όπως μια καουμποϊνα. Θέλει να φύγει μακριά από αυτή την πόλη και να βρεθεί στο Άγριο Ουέστ. Στον σκουπιδότοπο βλέπει μια σκύλα και την φαντάζεται ως φοράδα της. Το αποφάσισε επιτέλους. Πάει να γίνει καουμποϊνα. Παρασέρνει και το μπαμπάς της μαζί της, φεύγει και αυτός να γίνει καουμπόης, πετώντας πίσω του όλα τα σύμβολα που τον εγκλωβίζουν στη ζωή της πόλης: κινητό, γυαλιά, γραβάτα, κ.λπ.

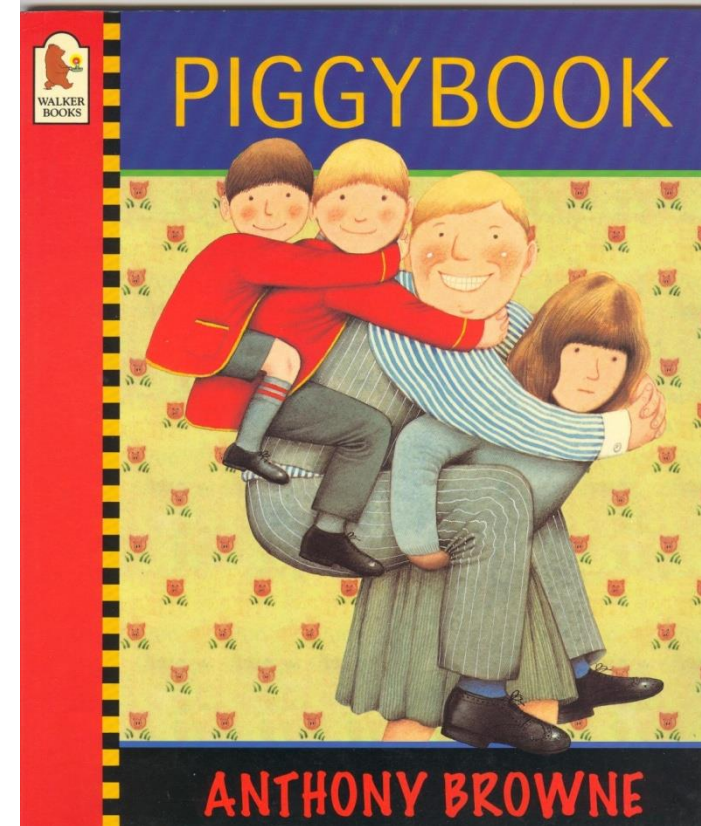
Anthony Browne και οι απόψεις του για τα φύλα

Εικόνα 6. A. Browne: *My Mom*, Farrar Straus Giroux, New York 2005.

[6]

Εικόνα 7. *My Mom*, αποτυπώνεται η δυναμικότητα που αποδίδεται στο γυναικείο φύλο. [6]

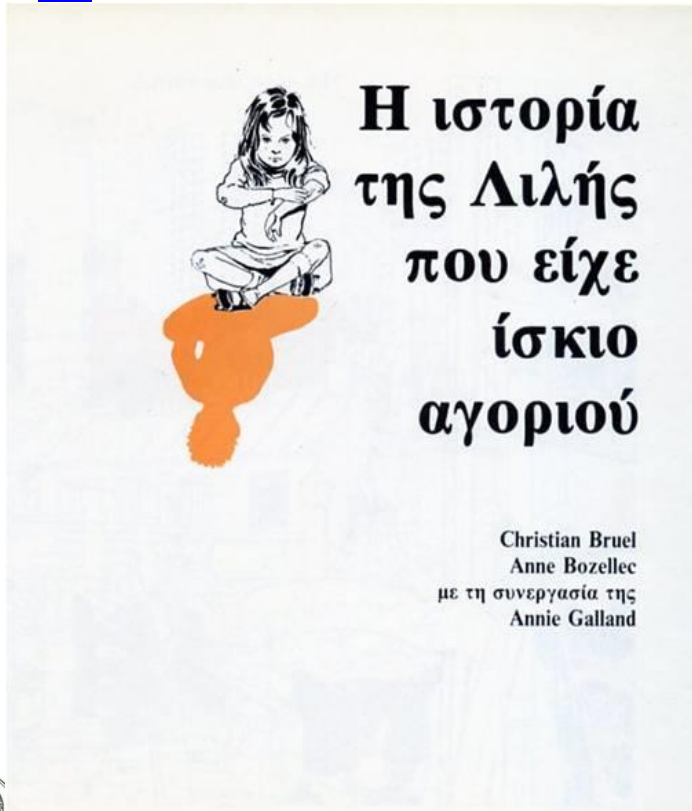
Εικόνα 8. A. Browne: *Piggybook*, Walker Books, London 1986. [7]

Το ζήτημα της ταυτότητας του φύλου

Εικόνα 9. C. Bruel – A. Bozellec – A. Galland:
Η ιστορία της Λιλής που είχε ίσκιο αγοριού
(μετάφραση: Κ. Νασίκα), Καλέντης, Αθήνα
1985. [8]

Εικόνα 10. Παρουσιάζεται η Λιλή με την
αγορίστικη σκιά της. [8]

Αναφορές εικόνων

1. Χ. Γιάντς (εικονογράφηση Λ. Βόλφσγκρουμπερ): *Η πριγκίπισσα και η κολοκύθα* (μετάφραση Χ. Στρώνη), Κάστωρ, Αθήνα 1999.
2. Ζ. Ασμπέ (κείμενο - εικονογράφηση), *Το μωρό λερώθηκε* (απόδοση Β. Τασιόπουλος), Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 1998.
3. Α. Τιζόν – Τ. Ταίηλορ: *Το ταξίδι του Μπαρμπαμπαμπά*, Αργώ, Αθήνα (1^η έκδοση 1970).
4. Τ. Ρος: *Η άψογη Ισαβέλα* (μετάφραση Β.Χωρεάνθη), Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1991.
5. Ζ. Γουίλις (εικονογράφηση Τ. Ρος): *Θέλω να φύγω από την πόλη* (μετάφραση Μ. Κοντολέων), Άγκυρα, Αθήνα 2003.
6. A. Browne: *My Mom*, Farrar Straus Giroux, New York 2005.
7. A. Browne: *My Mom*, Farrar Straus Giroux, New York 2005.
(<http://blog.sciencenet.cn/blog-309612-569649.html>)
8. [A. Browne: *Piggybook*, Walker Books, London 1986.](#)
9. C. Bruel – A. Bozellec – A. Galland: *Η ιστορία της Λιλής που είχε ίσκιο αγοριού* (μετάφραση: Κ. Νασίκα), Καλέντης, Αθήνα 1985.
10. C. Bruel – A. Bozellec – A. Galland: *Η ιστορία της Λιλής που είχε ίσκιο αγοριού* (μετάφραση: Κ. Νασίκα), Καλέντης, Αθήνα 1985. (<http://www.amazon.fr/Histoire-Julie-avait-ombre-gar%C3%A7on/dp/2844070787>)

Βιβλιογραφία

- [1] [Χ. Γιάντς \(εικονογράφιση Λ. Βόλφσγκρουμπερ\): Η πριγκίπισσα και η κολοκύθα \(μετάφραση Χ. Στρώνη\), Κάστωρ, Αθήνα 1999.](#)
- [2] Ζ. Ασμπέ (κείμενο - εικονογράφιση), *Το μωρό λερώθηκε* (απόδοση Β. Τασιόπουλος), Σύγχρονοι Ορίζοντες, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 1998.
- [3] Α. Τιζόν – Τ. Ταίηλορ: *Το ταξίδι του Μπαρμπαμπαμπά*, Αργώ, Αθήνα (1^η έκδοση 1970).
- [4] Τ. Ρος: *Η άψογη Ισαβέλα* (μετάφραση Β.Χωρεάνθη), Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1991.
- [5] Ζ. Γουίλις (εικονογράφιση Τ. Ρος): *Θέλω να φύγω από την πόλη* (μετάφραση Μ. Κοντολέων), Άγκυρα, Αθήνα 2003.
- [6] Α. Browne: *My Mom*, Farrar Straus Giroux, New York 2005.
- [7] [A. Browne: *Piggybook*, Walker Books, London 1986.](#)
- [8] C. Bruel – A. Bozellec – A. Galland: *Η ιστορία της Λιλής που είχε ίσκιο αγοριού* (μετάφραση: Κ. Νασίκα), Καλέντης, Αθήνα 1985.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Στοϊνίτση Αφροδίτη
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό εξάμηνο 2013-14

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

